

Het Maritieme Waarnemers logboek – “WikiLog”

Sarah North, UK Met Office & Frits Koek, KNMI

Bent u ooit getuige geweest van ongewone meteorologische omstandigheden op zee of heeft u gedurende uw wacht een opmerkelijk astronomisch verschijnsel meegemaakt? Of wellicht werd uw schip bezocht door een school dolfijnen of een grote groep walvissen of door een raar uitzierende vogel? Misschien bent u verrast door een vallende ster of een UFO die langs de nachtelijke hemel vloog of werd uw schip omgeven door een lichtgevende oceaan?

Wanneer iets merkwaardigs of ongewoons op zee wordt waargenomen, is er een natuurlijke neiging deze ervaring te delen met uw collega's aan boord. Hoe dan ook, dergelijke waarnemingen hebben soms een bredere wetenschappelijke belangstelling en kunnen van grote waarde zijn voor onderzoekers en experts aan de wal.

Al gedurende vele jaren worden vrijwillige waarnemers op zee door nationale meteorologische diensten aangemoedigd om hun standaard weerrapporten aan te vullen met gegevens over andere interessante of bijzondere verschijnselen die op zee werden waargenomen. Traditioneel werden dergelijke waarnemingen genoteerd in speciaal daarvoor bestemde onderdelen van het meteojournaal. Nadat deze journalen vervolgens door de Port Meteorological Officers (PMO) werden verzameld, werden deze speciale waarnemingen regelmatig gebruikt in maritieme publicaties. De meest interessante waarnemingen werden vaak ook naar een raadgevende expert gestuurd voor hun professionele commentaar, welke vervolgens weer terug werd gestuurd naar de waarnemer. Was het echt een reuzenhaai, een zwartvoetalbatros, St. Elmusvuur, zonnestrallenbundels in de schemering, een maanboog, abnormale breking etc. dat op die dag en op die specifieke positie werd waargenomen?

Doordat de nationale meteorologische diensten het papieren logboek aan het uitfaseren zijn, worden deze bijna niet meer gebruikt en worden geleidelijk vervangen door elektronische logboeken zoals TurboWin* en SEAS**. Hoewel het noteren van het weer de belangrijkste functie van deze elektronische logboeken blijft, geven zij de waarnemers ook voldoende mogelijkheid om een uiteenlopende reeks van aanvullende waarnemingen te noteren. In het bijzonder heeft de TurboWin software, die nu op het merendeel van de Europese vrijwillige waarneemschepen wordt gebruikt, een speciaal onderdeel waarin aanvullende waarnemingen kunnen worden genoteerd en door kunnen worden gestuurd naar de nationale meteorologische dienst dat het schip heeft gerekruteerd om mee te werken aan het maken van weerwaarnemingen.

Omdat dergelijke waarnemingen nu elektronisch worden vastgelegd is het een betrekkelijk eenvoudig proces om ze naar een website te verplaatsen zodat ze voor iedereen die een aansluiting op Internet heeft – waarnemers, experts en leken – toegankelijk zijn. Recentelijk is daarvoor een nieuwe website opgezet. Hoewel de nieuwe website in de eerste plaats een bewaarplaats moet worden van elke interessant of

belangrijke waarneming die door de vrijwillige waarnemers in de elektronische logboeken werden genoteerd, zijn meldingen van elke geloofwaardige bron welkom. De site heeft daarom de naam “The Marine Observers’ Log” (“Het Maritieme Waarnemers Logboek”) gekregen en is toegankelijk voor iedereen via de volgende URL:

<http://esurfmar.meteo.fr/wikilog>

Omdat bij de opzet van de “Marine Observers’ Log” gebruik werd gemaakt van de gevestigde MediaWiki software, is het al bekend komen te staan onder de afkorting “Wikilog.”

Een belangrijke eigenschap van de website is het feit dat het niet statisch is. Iedereen met een oprechte interesse voor maritieme waarnemingen kan een account aanvragen (details op de website) en, als gewenst, direct waarnemingen toevoegen. Elke pagina op de website bevat ook een discussie tabblad waar raadgevende experts, wetenschappers, onderzoekers, experts en andere geïnteresseerde waarnemers hun commentaar of feedback op de waarnemingen kunnen toevoegen. Links vanaf waarnemingen naar andere gerelateerde informatie uit de populaire Wikipedia, kunnen ook worden gelegd.

Waarnemingen worden in de “Marine Observers’ Log” gearchiveerd op categorie en datum. Hoewel de website nog maar net een paar maanden geleden werd opgezet, zijn er al bijna 400 waarnemingen vastgelegd. Opgemerkt dient te worden dat al het materiaal dat op de website staat onderhevig is aan copyright.

Hopelijk waarderen de maritieme waarnemers de waarde van de nieuwe website wanneer ze de artikelen in de “Marine Observers’ Log” lezen en voegen zij zelf ook interessante waarnemingen toe die zij op zee hebben meegemaakt.

Speciale dank gaat uit naar Pierre Blouch, de E-SURFMAR programme Manager, voor alle geboden hulp bij het opzetten van de nieuwe Wikilog website.

* Uitgebreide details over het TurboWin programma is beschikbaar op <http://www.knmi.nl/turbowin>, waar ook kopieën van de software en aanverwante nuttige zaken gratis kunnen worden gedownload.

** In samenwerking tussen de “National Oceanic and Atmospheric Administration” (NOAA) en de “U.S. Coast Guard” (USCG) is software ontwikkeld om de waarnemers aan boord van de “Volunteer Observing Ships” (VOS) te helpen bij het opsturen van maritieme waarnemingen en deel te nemen aan het “Automated Mutual-assistance Vessel Rescue system” (AMVER). Het NOAA SEAS (“Shipboard Environmental data Acquisition System”) programma gaat er van uit dat de vrijwillige waarnemers tenminste vier maal per dag om 00Z, 06Z, 12Z en 18Z een weerrapport sturen. Meer informatie over SEAS: <http://seas.amverseas.noaa.gov/seas/>